

Manual d'artesanía i artesanía alimentària

FOTOGRAFIA: MANOLO HIDALGO

INDEX**I. INTRODUCCIÓ****5****II. ARTESANIA****6****III. ARTESANIA ALIMENTÀRIA****10****IV. CREACIÓ DE L'EMPRESA****14****V. ENLLAÇOS****19**

VECIANA
Fromatge Artesà de Segur
Tel. 93 868 03 31
100% QUALI CAEC
SAL 0,8%
ESTRACTE DE LACTOSA
0,05%
LACTOSA 0,05%
LACTOSA 0,05%
LACTOSA 0,05%

I. INTRODUCCIÓ

L'Àrea de Promoció Econòmica del Consell Comarcal de l'Anoia, al llarg dels últims quatre anys, ha intensificat el seu treball en l'estratègia de promocionar el sector de l'artesanania amb l'objectiu de fomentar el desenvolupament econòmic i comarcal.

En el marc d'aquesta estratègia, i mitjançant el programa de suport a pactes territorials per a la promoció econòmica i l'ocupació liderat per la Diputació de Barcelona, s'ha elaborat aquesta guia d'assessorament, que pretén ser una eina de treball per a aquelles persones que volen iniciar una activitat d'artesanania proporcionant-los els coneixements necessaris, informació bàsica i un llistat d'entitats i pàgines web de referència per al sector.

La guia es divideix en quatre parts:

Informació específica de l'artesanania: concepte i regulació, carnet d'artesà professional, diploma de mestre artesà, empresa artesana i producte artesà qualificat.

Informació específica de l'artesanania alimentària: Concepte i regulació, carnet d'artesà alimentari, diploma de mestre artesà i empresa artesanal alimentària.

Informació per a la creació de l'empresa: Formes jurídiques, fonts de finançament, pla d'empresa i aspectes a tenir en compte per al desenvolupament d'una activitat econòmica.

Director: Llista de pàgines web i entitats relacionades amb el sector de l'artesanania.

II. ARTESANIA

NORMATIVA I CONCEPTE

L'activitat d'artesanía està regulada pel Decret 252/2000, 24 de juliol, sobre l'activitat artesanal a Catalunya.

L'artesanía és l'activitat de producció, transformació o reparació de béns artístics i de consum, i la de prestació de serveis realitzada mitjançant processos en els quals la intervenció personal i el coneixement tècnic constitueixen factors predominants i que donen com a resultat l'obtenció d'un producte final individualitzat, que no és susceptible d'una producció industrial totalment mecanitzada o en grans sèries. No es considera artesanía aquella activitat en què no s'utilitzen tots els processos propis d'algun dels oficis inclosos en el Repertori d'Oficis Artesans.

L'activitat artesanal es classifica en els següents grups:

- Artesanía artística o de creació
- Artesanía de producció de béns de consum
- Artesanía de serveis.

Paral·lelament, es classifica el producte artesà, tradicional o d'innovació en els següents grups:

- Peça única o de col·lecció
- Objecte d'ús quotidià/utilitari
- Objecte popular o tradicional

ARTESÀ

Tindrà la condició d'artesà qualsevol persona que realitzi una activitat d'artesanía, sempre que aquesta activitat estigui inclosa en el Repertori d'oficis artesans que recull l'annex I de l'Ordre de 25 de juliol de 2000, per la qual es desplega el Decret 252/2000, de 24 de juliol sobre l'activitat artesanal a Catalunya.

CARNET D'ARTESÀ PROFESSIONAL

La condició d'artesà s'acreditarà mitjançant la possessió del carnet professional. Aquest document el poden sol·licitar aquelles persones que desenvolupin l'activitat artesanal dins l'àmbit territorial de Catalunya, demostrin el domini d'un ofici inclòs en el Repertori d'Oficis Artesans haver-lo exercit durant un mínim de dos anys, i que el desenvolupin de manera professional, estant al corrent de les seves obligacions tributàries.

Sol·licitud i renovació

La sol·licitud del carnet d'artesà ha d'anar adreçada al secretari de la Comissió d'Artesania de Catalunya i s'ha d'ajustar al model imprès que es lliurarà a les oficines del Centre Català d'Artesania, o bé a les del COPCA.

- Amb l'imprès de sol·licitud s'ha d'aportar la següent documentació:
- Imprès de sol·licitud totalment emplenat
- Dues fotografies mida carnet del sol·licitant
- Fotocòpia del DNI
- Empresaris:
  - o Fotocòpia de l'últim comprovant de cotització d'autònoms
  - o Alta efectuada fins l'any 2002: fotocòpia del comprovant de pagament de l'IAE corresponent a l'any 2002
- Alta efectuada a partir de l'any 2003: fotocòpia de la Declaració Censal d'alta, modificació i baixa en el cens d'obligats tributaris
- Treballadors:
  - o Comprovant que du a terme l'activitat en una empresa, individual o societària, que hi està donada d'alta en l'epígraf de l'ofici artesà que exerceix

- Fotocòpia de l'últim comprovant de cotització en el règim general de la Seguretat Social
  - o Dossier DIN A4 enquadernat que contingui:
  - o Currículum acreditat
- Un mínim de 4 fotografies o catàleg dels productes Memòria del procés de fabricació
- Un mínim de 3 peces representatives de l'ofici, ben embalades i resguardades per evitar possibles desperfectes
- Albarà de lliurament de peces

El carnet d'artesà té una validesa de tres anys, i es podrà renovar per períodes de tres anys més.

Avantatges del carnet d'artesà professional

- Dóna dret a rebre el Butlletí que es publica quadrimestralment
- Possibilita la participació en fires i en accions de promoció comercial que es duguin a terme
- Autoritza la venda de productes artesans.
- Facilita l'accés a les convocatòries de concursos, exposicions i mostres, així com descomptes en establiments adherits.

DIPLOMA DE MESTRE ARTESÀ

La condició de mestre artesà s'acreditarà mitjançant el diploma de mestre artesà, distinció que s'atorga a aquells artesans amb llarga trajectòria professional reconeguda, domini tècnic del seu ofici, experiència, mèrits adquirits i mestratge exercit, d'acord amb els requisits i les condicions fixats en la normativa.

El diploma de mestre artesà el poden sol·licitar les entitats del sector corresponent, altres institucions o directament el Centre Català d'Artesania. Serà condició necessària per sol·licitar-lo tenir una experiència de més de quinze anys de professió.

El diploma de mestre artesà serà atorgat pel conseller d'Indústria, Comerç i Turisme, a proposta de la Comissió d'Artesania de Catalunya, i té caràcter vitalici.

EMPRESA ARTESANA

Es considera empresa artesana tota aquella unitat econòmica legalment constituïda que realitzi una activitat compresa en el Repertori d'oficis artesans, d'acord amb el que assenyala l'article tercer, i compleixi les condicions següents:

- Que l'activitat desenvolupada tingui caràcter preferentment manual o, si més no, individualitzada.
- Que com a responsable de la producció hi hagi un artesà.

No podran tenir la condició d'empreses artesanies aquelles activitats que siguin exercides d'una manera ocasional o que no tinguin seu social estable o permanent, o que siguin firaires de temporada sense taller artesanal propi.

PRODUCTE ARTESÀ QUALIFICAT (PAQ)

S'entén per producte artesà qualificat el producte artesà que, elaborat de manera manual, individual o en petites sèries, en taller o establiment artesanal del qual sigui titular un artesà o hi hagi al capdavant de la producció un artesà o un mestre artesà que disposi del distintiu PAQ que n'acrediti aquesta condició.

L'atorgament d'aquesta denominació a una determinada línia de productes dóna dret a la utilització d'un distintiu.

La denominació PAQ serà inscrita en un registre informatitzat, d'acord amb allò que estableix l'ordre de desenvolupament d'aquest decret.

Sol·licitud

Per sol·licitar la denominació PAQ, s'haurà d'acreditar que es tracta d'una empresa artesana de la qual n'és titular un artesà o hi treballa un artesà o mestre artesà amb contracte laboral indefinit i jornada completa.

La denominació de producte artesà qualificat serà una acreditació que atorgarà el/la secretari de la Comissió d'Artesania de Catalunya, a proposta del jurat d'avaluació, a aquells productes artesans que reuneixin els requisits fixats per la normativa.

III. ARTESANIA ALIMENTÀRIA

NORMATIVA I CONCEPTE

L'activitat d'artesanania alimentària està regulada pel Decret 285/2006, de 4 de juliol, pel qual es desenvolupa la Llei 14/2003, de 13 de juny, de qualitat agroalimentària (DOGC núm. 4670, 6.7.2006).

Entenem per artesanania alimentària l'activitat d'elaboració i transformació de productes per a l'alimentació que compleixin amb els requisits que assenyalen la normativa i que durant tot el seu procés productiu estan subjectes a unes condicions que garanteixen a les persones consumidores un producte final individualitzat, de bona qualitat i amb característiques diferencials, obtingudes mitjançant petites produccions controlades per la intervenció personal de l'artesà.

- Els oficis regulats d'artesanania alimentària els podem dividir en dos grups:
  - **Vinculats al lloc de treball/producció**
    - Mermelades i conserves de fruites: persones elaboradores de mermelades i conserves de fruita
    - Formatges i matons: formatgers
  - **Vinculats al lloc de venda:**
    - Cansaladeria i xarcuteria: cansaladers – xarcuters
    - Pastisseria: pastissers
    - Forn de pa: forners
    - Torrefactes de cafè: torrefactors de cafè
    - Xurreria: xurrers

CARNET ARTESÀ ALIMENTARI

El carnet d'artesà alimentari s'atorga a totes aquelles persones artesanes que acreditin l'experiència i els coneixements suficients en una de les activitats incloses en la relació d'oficis d'artesanania alimentària.

Per a l'obtenció del carnet d'artesà alimentari s'ha d'acreditar l'exercici de l'ofici durant un mínim d'anys en funció de l'activitat i haver realitzat un curs teòric i pràctic en la matèria.

- Cansaladers, pastissers i forners: 6 anys
- Formatgers: 5 anys
- Melmeladers, elaborador de conserves de fruites, torrefactors de cafè i xurrers: 3 anys

Aquest carnet l'atorga el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, a petició de l'artesà, i té una validesa de 5 anys.

La tinença del carnet és condició necessària per poder ser el responsable d'una empresa artesanal.

Sol·licitud i renovació

Les sol·licituds s'han de presentar mitjançant l'imprès normalitzat a les oficines comarcals, als serveis territorials o als serveis centrals del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

- Amb l'imprès de sol·licitud s'ha d'aportar la següent documentació:
- Certificat que acrediti haver exercit l'ofici durant un mínim d'anys
- Certificats o fotocòpies dels cursos i titulacions obtingudes
- Altra documentació que acrediti el domini de l'ofici
- Fotocòpia del DNI
- Fotografia mida carnet
- Fotocòpia del document acreditatiu que està donat d'alta censal tributària o comprovant que du a terme l'activitat en una empresa.

En cas d'estar associat, certificat del gremi, associació o federació a la qual es pertany

El carnet d'artesà alimentari té una validesa de cinc anys. Per a demanar-ne la renovació cal presentar una sol·licitud de renovació dos mesos abans del termini de validesa del carnet; en cas contrari es considera caducat a tots els efectes.

Avantatges del carnet d'artesà alimentari:

- Poder utilitzar el qualificatiu d'artesà alimentari
- Poder sol·licitar qualsevol benefici que derivi dels plans de foment i promoció d'artesanía que la Generalitat de Catalunya aprovi o realitzi
- Tenir la possibilitat de ser la persona responsable d'una empresa artesanal alimentària

DIPLOMA DE MESTRE ARTESÀ

El Diploma de Mestre artesà s'atorga a aquelles persones artesanes que reuneixen determinats mèrits de creativitat i coneixements. Significa, per tant, el reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya del mestratge excepcional amb què l'artesà exerceix el seu ofici.

L'atorgament es fa a proposta de les entitats de representació i defensa dels artesans/es o bé del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, amb l'informe previ de la Comissió d'Artesania Alimentària.

El Diploma de Mestre Artesà té validesa indefinida.

EMPRESA ARTESANAL ALIMENTÀRIA

Es considera empresa artesanal alimentària aquella que té unes característiques determinades i duu a terme una activitat inclosa a la relació d'oficis d'artesanía alimentària.

- Aquestes característiques són:
- Responsabilitat i direcció personal en el procés d'elaboració d'un artesà qualificat.
- Procés d'elaboració que sigui predominantment manual. S'accepta un cert grau de mecanització.
- Estructura de tipus familiar; sempre es pot admetre contractació de mà d'obra auxiliar.
- Obligació ineludible de complir la reglamentació tècnica sanitària corresponent.

La qualificació d'Empresa Artesanal Alimentària té una validesa indefinida mentre no es produeixin modificacions.

Sol·licitud

Les sol·licituds de qualificació d'Empresa Artesanal Alimentària s'han de presentar mitjançant l'imprès normalitzat als serveis territorials del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

- Amb l'imprès de sol·licitud s'ha d'aportar la següent documentació:
- Acreditació com a artesà/ana responsable de l'empresa artesanal alimentària (imprès normalitzat)
- Certificat que acrediti la inscripció en els registres corresponents que en cada cas corresponguin, emesos pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, Departament de Salut i Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya.
- Memòria explicativa en què consti el procediment d'elaboració dels productes, la capacitat de producció i el nombre de treballadors/es.

La qualificació d'Empresa Artesanal Alimentària té una validesa indefinida mentre no es produeixin modificacions.

Avantatges de l'empresa artesanal alimentària:

- Possibilitat d'utilitzar la menció "artesanania alimentària", "artesà/ana", "artesanania o producte artesanal", "elaborat artesanament" o similars, i el distintiu aprovat prèviament pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, per a la identificació en el mercat dels seus productes, en la publicitat o en l'establiment corresponent o punt de venda.
- Possibilitat d'acollir-se a qualsevol ajut o a altres mesures de foment que l'Administració pugui preveure per a les empreses artesanals alimentàries.

IV. CREACIÓ DE L'EMPRESA

LES FORMES JURÍDIQUES

INTRODUCCIÓ

No hi ha una forma jurídica millor que una altra. Totes tenen avantatges i inconvenients. Cal escollir aquella que més s'ajusta a cada projecte.

Per tant, abans de plantejar-nos la forma jurídica cal definir molt bé el projecte que volem portar a terme i en concret:

- Activitat amb ànim de lucre o entitat sense ànim de lucre
- Nombre de socis, implicació, relació i responsabilitat
- Capitals mínims
- Costos i tràmits de constitució i gestió
- Règim de cotització a la Seguretat Social dels socis
- Fiscalitat

TIPUS DE FORMES JURÍDIQUES

- Empresari/a individual
- Societat Civil Privada (SCP)
- Societat de Responsabilitat Limitada (SL)
- Societat Anònima (SA)
- Societat Cooperativa (SCCL)
- Societat Laboral (SLL o SAL)

	Nombre de socis/es	Capital	Responsabilitat	Fiscalitat	Seguretat Social
Empresari/ària individual	1	No hi ha mínim legal	Il·limitada	IRPF	Règim d'autònoms
Societat civil privada (SCP)	2	No hi ha mínim legal	Il·limitada	IRPF	Règim d'autònoms
Societat limitada (SL)	1	3.005,06€	Limitada	Impost Societats	Socis majoritaris o administradors a autònoms
Societat Anònima (SA)	1	60.005,06€	Limitada	Impost Societats	Socis majoritaris o administradors a autònoms
Societat Cooperativa (SCCL)	3	3.000€	Limitada	Impost Societats	Tots règim general o tots a règim d'autònoms
Societat limitada laboral (SLL)	3	3.005,06€	Limitada	Impost Societats	Tots règim general
Societat anònima laboral (SL)	3	3.005,06€	Limitada	Impost Societats	Tots règim general

PASSOS DE CONSTITUCIÓ AUTÒNOM I EMPRESA

Tràmits per constituir-se com a empresari autònom

- 1.- Declaració d'alta al cens d'inici d'activitat
- 2.- Alta Impost Activitats Econòmiques (IAE)
- 3.- Llicència municipal d'obertura
- 4.- Alta seguretat social
- 5.- Comunicació d'obertura centre de treball

Tràmits per constituir una societat

- 1.- Certificació negativa de nom o raó social
- 2.- Atorgament de l'escriptura pública de constitució
- 3.- Liquidació de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats
- 4.- Declaració d'alta en el cens d'inici d'activitat
- 5.- Alta de l'impost sobre activitats econòmiques
- 6.- Llicència municipal d'obertura
- 7.- Inscripció en el Registre Mercantil i publicació al BORME
- 8.- Inscripció de l'empresa a la Seguretat Social
- 9.- Comunicació de l'obertura del centre de treball i obtenció dels llibres de matrícula i visites

FONTS DE FINANÇAMENT

Abans d'iniciar una activitat econòmica és important informar-se dels sistemes de finançament disponibles en el mercat i indagar sobre els ajuts i les subvencions existents.

En relació amb el finançament, la Generalitat de Catalunya i el Govern central acostumen a signar convenis de col·laboració amb entitats bancàries per tal d'oferir facilitats financeres a les persones que pretenen iniciar una activitat.

Les convocatòries dels ajuts i les subvencions es publiquen al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) i/o al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE). En l'ordre de la convocatòria s'explica l'objecte de l'ajut i/o la subvenció i els requisits que han de complir les persones beneficiàries.

Per tal d'obtenir informació dels ajuts i/o subvencions, es pot consultar la següent pàgina web <http://www.gencat.net/treball/ambits/autoocupacio/> o adreçar-se a les oficines del Consell Comarcal de l'Anoia.

EL PLA D'EMPRESA

El pla d'empresa és un document escrit en què s'explica i es detalla el projecte de l'empresa potencial, tenint en compte tots els elements rellevants, recursos necessaris i accions a desenvolupar per a la posada en funcionament del projecte empresarial.

La finalitat del pla d'empresa és esdevenir un instrument d'anàlisi per a les persones promotores del projecte; ser la carta de presentació que permet donar a conèixer el model de negoci a terceres persones i ser l'instrument generador de confiança per a negociacions amb socis/es estratègics, financers, etc.

El seu format ha d'estar ben estructurat, ha de ser clar i concís, però alhora complet. En definitiva, ha de recollir tots els trets essencials del negoci. Ha de ser coherent i engrescador.

L'esquema bàsic d'un pla d'empresa és el següent:

1. Presentació del projecte
2. L'equip directiu
3. Pla de marqueting
4. Pla de producció o d'operacions
5. Pla jurídic – fiscal
6. Pla econòmic – financer
7. Annexos

ELEMENTS A TENIR EN COMPTE

El Gran Diccionari de la Llengua Catalana defineix la persona emprenedora com aquella que té iniciativa i coratge per a emprendre i dur a terme, amb una gran activitat, les pròpies empreses, especialment empreses difícils, arriscades.

La posada en marxa d'un projecte d'autoocupació comporta que la persona emprenedora tingui en compte els següents aspectes:

- Invertir moltes hores en l'empresa.
- Assumir el risc empresarial, essent conscient que pot produir la pèrdua de diners i de temps.
- Capacitat de prendre decisions en situacions d'incertesa.
- Disposar de capacitat tècnica per dirigir una organització i capacitat personal per desenvolupar un projecte col·lectiu.
- Incorporar la pròpia experiència en l'activitat econòmica.
- Avaluar les capacitats i aptituds personals i complementar-les amb mitjans alternatius (incorporació persona sòcia a l'empresa, contractació serveis aliens, etc.).
- Tenir noves idees i desenvolupar-les en el procés de creació i consolidació de l'empresa.
- Permet a les persones promotores una major realització personal, en potenciar les seves iniciatives individuals.

V. ENLLAÇOS

ENLLAÇOS D'INTERÈS

Organisme	Adreça web
Consell Comarcal de l'Anoia	www.anoia.cat
Promoció Comarcal (Consell Comarcal de l'Anoia)	www.anoiaenviu.cat
Consorci de Promoció Turística de l'Alta Anoia	www.altaanoia.info
Diputació de Barcelona	www.diba.es
Generalitat de Catalunya	www.gencat.cat
Artesania	
Artesania Catalunya	www.artesania-catalunya.com
Associació de Ceramistes de Catalunya	www.ceramistescat.org
Associació Catalana de Puntaires	www.puntaires.com
Centre d'Informació i Difusió de l'Art de l'Esmalt	www.cidae.com
Foment de les Arts i del Disseny	www.fadweb.org/cat/index.html
Col·legi Oficial de Joiers, Orfebres, Rellotgers i Gemmòlegs de Catalunya	www.jorgc.org/detector.htm
Gremi Artesà Tèxtil	www.textilart.org
Gremi de Serrallers de Catalunya	www.gremiserrallers.com
Artesania Alimentària	
Associació Catalana de Ramaders Elaboradors de Formatges Artesans (ACREFA)	www.acrefa.com
Gremi de Flequers de Barcelona	www.gremipabcn.com
Gremi Provincial de Cansaladers - Xarcuters de Barcelona	www.gremicarn.net
Gremi Provincial de Pastisseria de Barcelona	www.pastisseria.com
Gastroteca	www.gastroteca.cat

**PACTE TERRITORIAL
PER A L'OCUPACIÓ
DE L'ANOIA**

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

UNIÓ EUROPEA
Fons Social Europeu

